

NY PERSONVERNLOVGIVNING 2018 - EN KORT INTRODUKSJON

Oslo Vest Rotaryklubb, 2018-10-24, Agnes Beathe Steen Fosse

Agenda

- Bakgrunn
- Hva er nytt?
- Hva betyr dette for virksomhetene?
- Hva betyr det for oss som personer?
- Noen kritiske spørsmål?
- Avsluttende betraktninger

Bakgrunn

Hvorfor personvern og hvorfor endringer?

Idealet er at den enkelte skal ha råderett over sine egne personopplysninger.

- Personvern kan defineres og beskrives på ulike måter.
- Uansett hvilken innfallsvinkel man velger, står det enkelte menneskets ukrenkede rett og krav på respekt fra andre mennesker, respekt for egen integritet og privatlivets fred sentralt.
- Personvern er et grunnleggende prinsipp i en rettsstat.
- Lov om personopplysninger (personopplysningsloven)
 - Norsk lov oppdatert i 2000 - basert på EU direktiv - opphevet
 - Ny norsk lov vedtatt – juni 2018 – trådt i kraft juli 2018 – basert på EU forordning (GDPR)
- Globalisering → behov for harmonisering
- Data er verdifullt

Hva er nytt?

Personopplysningsloven (lov om behandling av personopplysninger) 20. juli 2018

Likt og ulikt

Mye likt

- Streng norsk lovgivning
- Informert samtykke
- Databehandleravtaler
- Interne retningslinjer
- Personvernombud

Sentrale endringer

- Like regler i hele Europa, også internasjonale selskaper som skal operere i Europa må følge Europeisk forordning (Facebook, google mf.)
- Datatilsynets rolle og virkemidler
- Konsekvenser ved brudd
- Virksomhetenes plikter
- Oppbevaringstid og aktivitetsplikt
- Krav til løsninger – innebygget personvern og dataprotabilitet
- Privatpersoners rettigheter til innsyn og kontroll på egne data
- Oppbevaringstid

Konsekvenser for virksomheter

Interne retningslinjer for behandling av personopplysninger

- Hvorfor behandler vi opplysningene?
- Hva behandler vi og om hvem?
- Hva trenger vi dem egentlig til?
- Hvor lenge trenger vi dem?
- Hvor oppbevares de?
- Hvem trenger å ha innsyn og behandle opplysningene
- Hvem er behandlings ansvarlig?
- Hvem behandler data på vegne av oss?

Samhandling med andre

- Hvem har tilgang på personopplysninger som gjelder våre kunder og ansatte?
- Har de kontroll og følger de reglene i loven?
- Hva har vi av personopplysninger om våre leverandører og samarbeidspartnere?
- Har vi nødvendige databehandleravtaler på plass

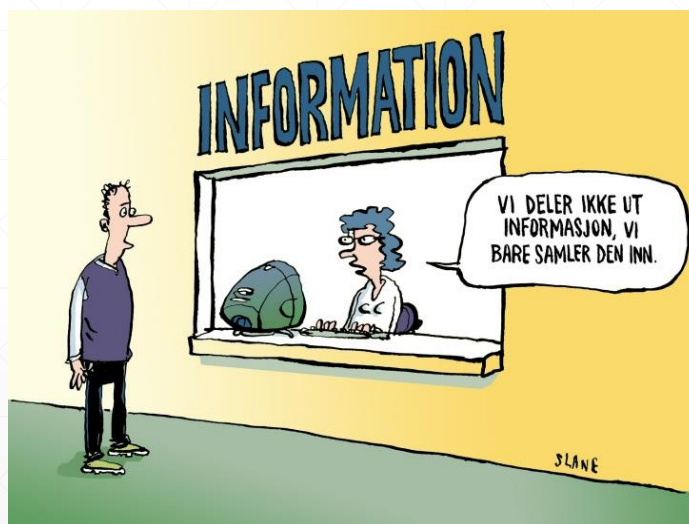

Kundeinformasjon og samtykke

- Har vi informert våre kunder godt nok
 - Vet de hva personopplysningene brukes til?
- Har vi fått aksept for å behandle dataene fra kundene?
 - Er det et aktivt informert samtykke? **≠** Ikke forhåndsavskysset og ikke for alt på en gang

Krav til innsyn og datatransport

Innsynsrett – tilgangsrett – og rett til å bli glemt

- Innsynsrett
 - Kunden skal lett og samlet kunne få innsyn i alle data virksomheten har om kunden
 - Kunden skal ha tilgang på alt også det som ligger i kommentar felt i datasystem f.eks. «Dette er en svært vanskelig kunden, alltid sur og sint». Ikke si til kunden at vi ikke har hatt feil med systemet i dag. Da eksploderer han alltid og sier «så du vil legge skylden på meg»
- Tilgangsrett
 - Kunden skal kunne skifte leverandør lett, kunden bestemmer hvem som skal ha dataene
 - Kunden skal kunne gå alt over til seg samlet på et maskinlesbart format
- Rett til å bli glemt
 - Kunden kan kreve å bli slettet, men ikke alt og alltid
 - Sletting må skje kontrollert, slettede data er tapt
 - Bransjeregler

www.illustrator.no

14

Systemkrav

- Innebygget personvern
- Standardinnstilling i applikasjoner blir lovpålagt.
- Dette betyr at de tekniske løsningene skal lages slik at de ivaretar personvernet.
- De som behandler dine personopplysninger skal altså legge til rette for at du kan ivareta personvernet ditt.
- Enkelt – lett å forstå – endre med noen tastetrykk
- Automatisering

Hva med ansatte?

- Informert samtykke er hovedreglen også her
- Kan reguleres i ansatte avtaler og kontrakter
- Skal være rimelig bruk
- Ansattes e-post (også firma e-post) er ansattes - innsyn krever samtykke
 - Viktig å håndtere ved sykdom og ved avslutning av arbeidsforhold
- Oppbevaring er vesentlig
- Hvem som har tilgang og hvem som er behandlingsansvarlig er vesentlig
 - HR, avdelingsleder, daglig leder mm.

Huskeliste

- Sett deg godt inn i loven og andre lover som regulerer virksomheten
 - Regnskapslov, skattelovgivning og andre lover kan gå foran personvernloven. (Oppbevaringsplikt 5 – 10 år, hvitvaskingshensyn mm)
- Lag interne retningslinjer og prosedyrer.
- Knytt alt du gjør opp mot virksomhetens aktiviteter og mål.
- Gi god opplæring til de ansatte.
- Still krav til leverandørene og deres løsninger.
- Vurder kost nytte i systemutvikling – automatisering koster penger.
 - Hvor ofte – hvor mange – hva er risikoen etc.
- Se på personvernreglene som en mulighet. Be om samtykke, lag nyttige og gode tjenester som kunden vil ha.
- Hold kundeforholdet aktivt på lovlig vis!
- Send avviksrapport til datatilsynet en gang for mye enn en gang for lite.

Konsekvenser for oss som personer

Konsekvenser på godt og ondt

Økte rettigheter

- Enklere å handle og være kunde i hele Europa.
- Like regler gjør det enklere for Forbrukerrådet å hjelpe.
- Innsynsrett gir oss mulighet for å vite.
- Flytterett gjør det enklere å skifte leverandør.

Manglende kunnskap og bruk

- Informasjon «overload» mot virksomheter.
- Mengder av samtykker og fylte mailbokser
 - Alt skal besvares samtidig
 - Men vet vi hva vi svarer på?
- Vi bruker ikke de rettighetene vi har

Tisp og råd

- Lag en oversikt over nettstedene og applikasjoner du bruker og har lagt igjen personopplysninger
- Skriv ned opplysningene og oppbevar på et trygt sted eller skaff en app som forvalter passord.
- Ha et bevist forhold til hva du svarer ja til
 - Hvem ønsker og trenger du å motta informasjon fra.
 - Husk at det er skille mellom reklame og hva er nødvendig informasjon.
 - Sjekk alltid om det er forhåndsavkryssede felter.
 - Sjekk alltid hva du godkjenner både å motta og hva opplysningene kan brukes til og av hvem – mange innhenter aksept på vegne av konsern, samarbeidspartnere mm.
 - Meld deg av hvis det er noe du ikke vil ha.
- Ikke legg ut noe du ikke vil dele eller du er redd skal komme på avveie.
 - Det du sender i en e-post bør kunne stå på et postkort (sitat Datatilsynet)
 - Søk hjelp hvis det ligger ting ute om deg som ikke bør være der f.eks. hos slettmeg.no
- Gi evt. fullmakter til noen du stoler på

Noen kritiske spørsmål

Kan vi stole på at virksomhetene tar reglene på alvor?

Økte konsekvenser → økt etterlevelse

Økt rett til innsyn → økt etterlevelse

Utfordringer:

1. Bedriftskultur
2. System- og ressursmangel
3. Manglende standarder

Hindrer personvern innovasjon og utvikling?

Krever en balansert risikovurdering?

Konsekvenser og muligheter for at data kommer på avveie

mot

Nytte og verdi i utveksling og bruk av opplysningene?

Er alt tilrettelagt for å oppfylle lovens ideal?

«Den enkelte skal ha råderett over sine egne personopplysninger»

Vet du hvor dine personopplysninger er?
Hvis ikke hvordan skal du da kunne be om innsyn?

Garanterer krav til utlevering på maskinlesbart format at den du overfører til kan lese formatet?

Uten krav til format – hvordan skal lovens krav oppfylles?

Avsluttende betraktninger

Løsninger vil bli utviklet:

- Samarbeid mellom flere virksomheter som deler dataene vår så vi har færre å forholde oss til
- Firmaer som bruker teknologi til å scanne nettet etter informasjon om oss som kan fortelle oss hvor den er og tilby oss tjenester som gjør at vi kan administrere informasjonen?

Retningslinjer må utformes, vi må velge vei

- Guidelines (best praksis)
- Standarder
- Myndighetsbesluttede konsesjoner
- Kombinasjoner

Myndigheter og standardiseringen må på banen

Loven gir rettigheter, men løser ikke utfordringene vi som personer har i praksis.

Hvor er personopplysningene mine?

Hvem skal jeg spørre om innsyn når jeg ikke vet hvor det er?

Hvilket format skal jeg få opplysningene overført i slik at jeg er sikker på at de kan brukes av andre

Takk for oppmerksomheten!

SPØRSMÅL?

Norsk Kompetansesenter AS, Agnes Beathe Steen Fosse